

OPINIA ORNITOLOGICZNA

dla budynku Domu Ludowego w Wieprzu

ul. Żywiecka 355, 34-382 Wieprz

Metryka dokumentu					
Tytuł dokumentu	<p align="center">OPINIA ORNITOLOGICZNA DLA BUDYNKU DOMU LUDOWEGO W WIEPRZU UL. ŻYWIECKA 355, 34-382 WIEPRZ</p>				
Zamawiający	<p>GMINA RADZIECHOWY - WIEPRZ Wieprz 700, 34-381 Radziechowy www.radziechowy-wieprz.pl</p>				
Wykonawca	<div> <div> <p>TECHMASTER Sp. z o.o. ul. Kabaty 2, 34-300 Żywiec NIP: 553-251-99-69 https://techmaster.com.pl biuro@techmaster.com.pl tel. +48/33-861-16-81</p> </div> <div> <p>TECHMASTER FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CIEBIE</p> </div> </div>				
Autor dokumentu:	Wojciech Gałosz				
Podstawa prawna sporządzenia dokumentu:	Umowa Nr 82/2024 z dnia 15.04.2024r.v				
Nr wersji	1.0	Status:	Zaakceptowana	Data:	Maj 2024 r.

Wstęp

Budynki stanowią istotne miejsce rozrodu i spoczynku dla wielu gatunków ptaków i ssaków, w tym również gatunków podlegających ochronie prawnej. Z aktów prawnych takich jak Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt wyraźnie wynika, że w przypadku, gdy budynek stanowi właśnie takie miejsce, należy przedsięwziąć odpowiednie środki, aby nie spowodować szkody w środowisku lub uzyskać stosowne zgody, w tym zgody na odstąpienia.

Dlatego dobrą praktyką jest jeszcze przed rozpoczęciem prac budowlanych, w trakcie ich planowania przeprowadzić inspekcję obiektu pod kątem występowania gatunków chronionych, w tym szczególnie ptaków i nietoperzy. W przypadku stwierdzenia rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku lub żerowania należy tak zaplanować prace, aby zminimalizować ich wpływ na wymienione wcześniej aspekty. Jeżeli nie da się tego uniknąć, należy wystąpić o zgody na odstąpienia od zakazów i zaplanować proporcjonalne działania kompensujące.

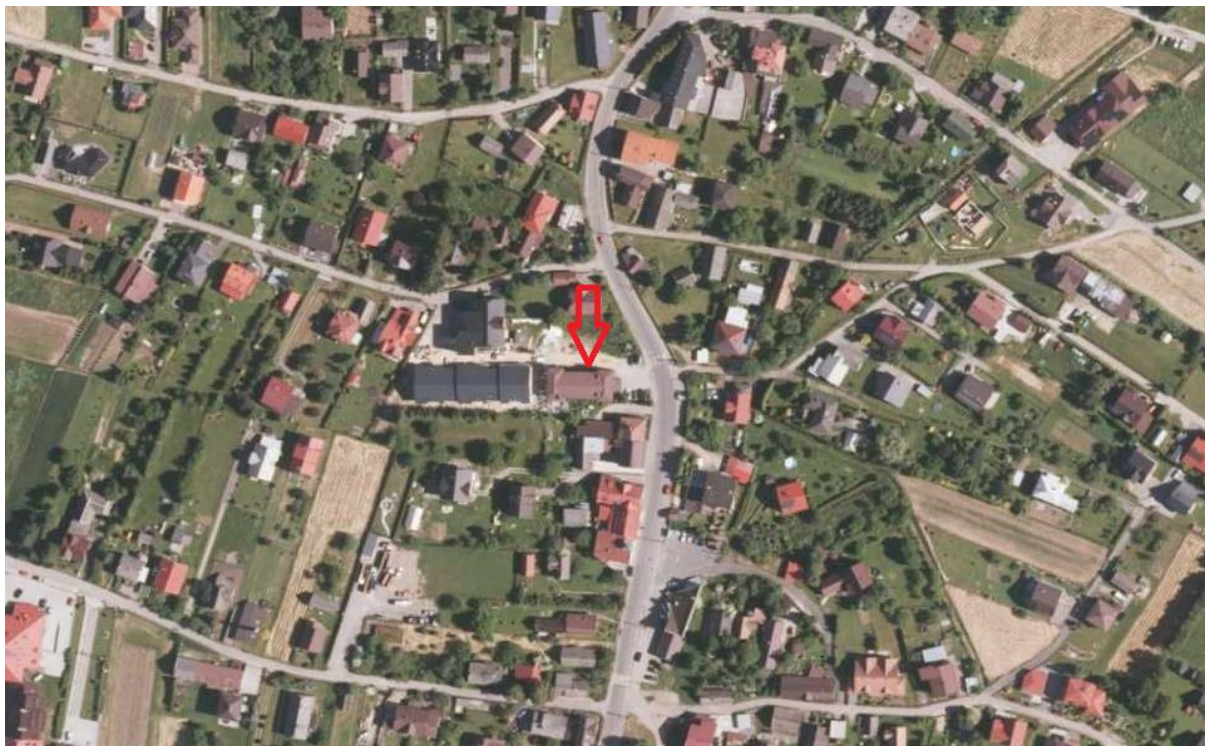
Takim celom służy inwentaryzacja ornitologiczna i chiropterologiczna. Powinna ona być prowadzona w reprezentatywnym okresie, aby wychwycić rzeczywistą, aktualną bytność zwierząt należących do gatunków chronionych. W przypadku braku takiej możliwości, można inwentaryzację przeprowadzić na podstawie dowodów pośrednich, zalecana wtedy jest znacząco większa staranność prowadzonych obserwacji i wymagane jest duże doświadczenie obserwatora. W takim przypadku – zgodnie z zasadą ostrożnościową – wszystkie wątpliwości np. co do liczby osobników, gniazd, sposobu zasiedlenia interpretuje się na korzyść wymogów ochrony przyrody.

O ile sama inwentaryzacja daje informacje o zasiedleniu budynku, o tyle dla Inwestora istotna jest Opinia ornitologiczna, gdzie w jasny sposób opisuje się budynek, obecne gatunki oraz sposoby postępowania z nimi i ich siedliskami. Jest to dokument mający istotne znaczenie, jako pomoc w trakcie projektowania działań budowlanych czy remontowych.

Opis obiektu

Jest to budynek położony w obrębie gęstej zabudowy jednorodzinnej i obiektów użyteczności publicznej. W bezpośrednim otoczeniu znajdują place parkingowe, ścieżki piesze oraz zabudowania.

W nieco dalszej odległości od północy i południa znajdują się domy prywatne, od zachodu obiekty przedszkola a od wschodu – umiarkowanie ruchliwa droga.

Ryc. 1. Otoczenie opisywanego obiektu. Przedmiotowy budynek zaznaczony strzałką.

Podkład: <https://geoportal.gov.pl/>

Obiekt zbudowano na płaskim terenie jako kilkukondygnacyjny budynek z częściowo ciemnym, szczelnie zamkniętym strychem o wysokości w ciemnej części około 2 metrów. Cała przestrzeń strychu nie jest dostępna dla ptaków, czy innych zwierząt.

Brak piwnic.

Elewacja pokryta tynkiem mineralnym z nielicznymi pęknięciami, czy ubytkami. Parapety zewnętrzne dobrze przymocowane, bez szczelin i nisz umożliwiających przebywanie kręgowcom. Brak na elewacjach gzymsów, które mogłyby stanowić miejsce spoczynku, czy zakładania gniazd. Podbitka dachowa szczelna.

Ryc. 2. Budynek – widok od strony północnej.

Ryc. 3. Budynek – widok od wschodu.

Ryc. 4. Budynek – widok od południa.

Ryc. 5. Budynek – widok od zachodu.

Ryc. 6. Przestrzeń strychowa – część jasna.

Ryc. 7. Przestrzeń strychowa – część ciemna.

Wizja w terenie i jej wyniki

Obserwacje terenowe prowadzono 7.05.2024 r. w warunkach dobrej widoczności. Obserwacje dzienne rozpoczynano w godzinach około południowych i kontynuowano późnym popołudniem. Obserwacje nocne prowadzono po zmroku i przed świtem w formie 30-minutowych nasłuchów ukierunkowanych w stronę zidentyfikowania bytności nietoperzy.

Termin obserwacji był po przylocie oknówki *Delichon urbicum* oraz jerzyka *Apus apus*.

W trakcie obserwacji dziennych skupiono się na aktywności ptaków i śladach ich bytności w obrębie samej elewacji, otworów okiennych, zarówno z wykorzystaniem lornetki, jak i endoskopu. W przypadku dachu i przestrzeni poddasza dokonano lustracji pod kątem możliwego gniazdowania ptaków lub śladów takiego faktu.

Obserwacje prowadzono z pomocą lornetki 10x42 oraz lustrzanki cyfrowej z obiektywem typu zoom 18-300 mm. Poszukiwano samych ptaków, ich gniazd i śladów bytności, takich jak resztki kału, zaciemnienia tynku w miejscu przebywania. W trakcie inspekcji elewacji do penetracji szczelin używano endoskopu DNT z sondą o średnicy 8,5 mm.

W trakcie obserwacji nocnych korzystano z detektora marki Lunabat DFR-1 (szerokopasmowy detektor ultradźwiękowy z detekcją typu frequency-division z funkcją zachowania amplitudy nie wymagającą dostrajania, zintegrowany ze specjalizowanym rejestratorem szerokopasmowym). Nasłuch detektorowy prowadzono w formie powolnego obejścia budynku. Posiłkowano się obserwacją z pomocą noktowizora II generacji Bushnell Equinox Z. Do opracowania danych korzystano z oprogramowania bioakustycznego Pettersson BATSOUND - v.4.1.

W obrębie strychu nie obserwowano bytności ptaków ani nietoperzy. Nie odnaleziono śladów ich bytności, jak starego kału, czy śladu zapachowego. Przestrzeń strychu jest zamknięta w szczelny sposób.

W obrębie elewacji budynku nie obserwowano bezpośrednio przebywania ptaków, nietoperzy. Odnaleziono w jednym miejscu ślad starego gniazda oknówki *Delichon urbicum*. W innym miejscu odnaleziono wyraźne ślady długotrwałego korzystania przez małe ptaki z nieszczelności między podbitką dachową a ścianą. Sądząc po rozmiarach otworu, umiejscowieniu i sposobie obtarc z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że jest to 1 para wróbla domowego *Passer domesticus*.

Parapety zewnętrzne są dobrze przymocowane, bez szczelin pod spodem. Brak możliwości przebywania tam ptaków, czy nietoperzy.

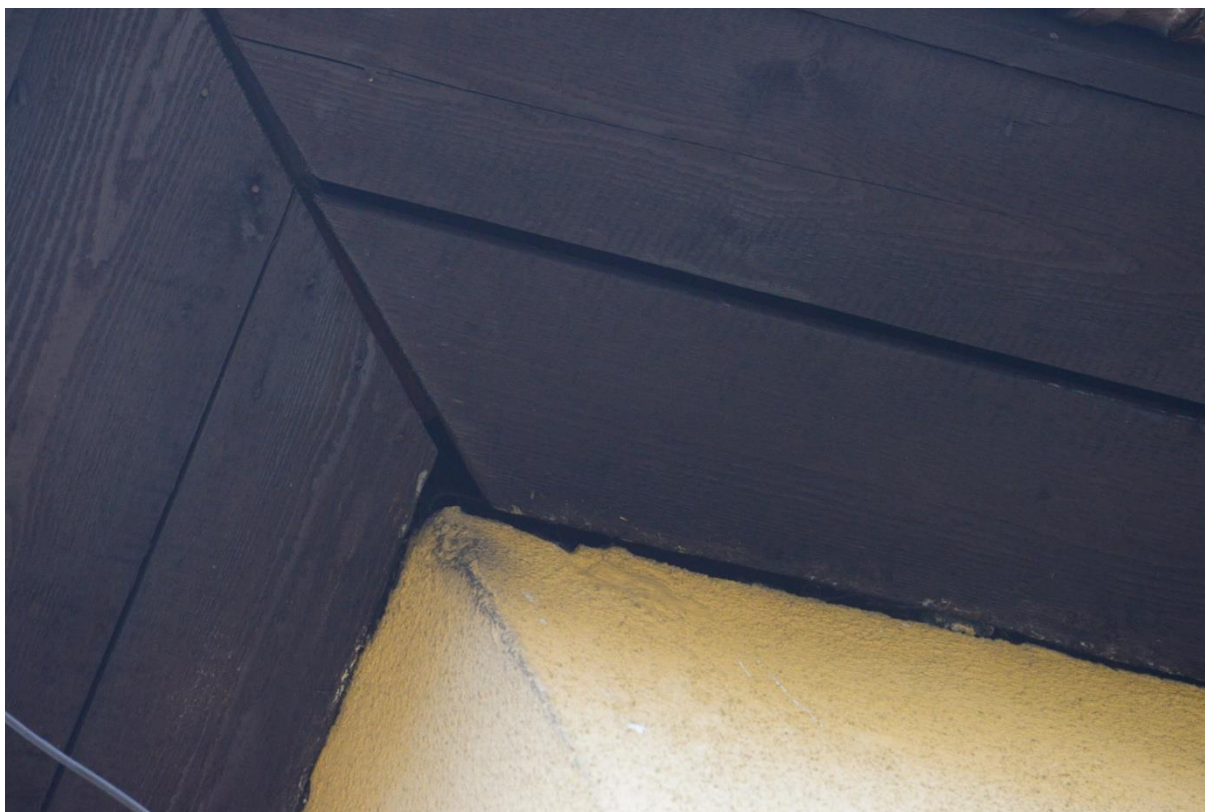
W trakcie obserwacji nocnych odnotowano wokół budynku słabą aktywność głosową 1-2 osobników nietoperzy należących do gatunku mroczek późny *Eptesicus serotinus*. Aktywność koncentrowała się przy oświetleniu. Nie obserwowano wlotów, czy porannego rojenia. W związku z tym budynku nie należy traktować jako siedlisko nietoperzy.

Ryc. 7. Ślad po gnieździe oknówki.

Ryc. 8. Położenie śladu po gnieździe oknówki (zaznaczone czerwoną strzałką).

Ryc. 9. Otwór wykorzystywany najprawdopodobniej przez wróbla domowego.

Ryc. 10. Elewacja północna – lokalizacja otworu z ryc. 9.

Podsumowanie, wnioski i zalecenia

Budynek należy traktować jako siedlisko 2 gatunków chronionych:

- oknówka *Delichon urbicum* – 1 para potencjalnie,
- wróbel domowy *Passer domesticus* – 1 para prawdopodobnie.

Budynek aktualnie jest miejscem gniazdowania oraz miejscem rozrodu, spoczynku i wychowu młodych 2 gatunków chronionych w rozumieniu Ustawy o ochronie przyrody i Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Przed rozpoczęciem prac należy uzyskać zezwolenie na odstępstwa od zakazów zawartych w wymienionych aktach prawnych.

Aby wykonać kompensacje przyrodnicze, w trakcie prac należy na budynku zamontować:

Dla wróbla domowego – 1 podwójna budka o średnicy otworów wlotowych około 3,5 cm i wymiarach zewnętrznych (wys. x szer. x dług.) 18,00 x 37,00 x 22,00 cm z tolerancją do 2 cm na każdym wymiarze. W przypadku wybrania budki o innych wymiarach, powinna ona być zaakceptowana przez nadzór ornitologiczny wraz z pisemnym uzasadnieniem, że właśnie taka budka będzie dobra dla tego gatunku.

Ryc. 11. Przykład budki dla wróbla. Źródło: www.mkwpracownia.pl/

Budkę należy rozwiesić:

- na elewacji północnej, po środku elewacji, możliwie daleko od okien, do 0,5 metra poniżej górnej krawędzi ściany. Budkę należy wmontować w termoizolację. Od zewnątrz można ją pokryć tynkiem i/lub farbą elewacyjną.

Ryc. 12. Przykład budki dla oknówki. Źródło: www.mkwpracownia.pl/

Dla oknówki – 1 podwójna budka w formie sztucznych gniazd.

Budkę należy rozwiesić:

- na elewacji wschodniej, bezpośrednio pod dolną krawędzią dachu. Budkę należy powiesić natynkowo.

Prace termomodernizacyjne należy prowadzić pod nadzorem przyrodniczym. Nadzór powinien być sprawowany w celu:

- dokonania kontroli przed rozpoczęciem prac, czy w obrębie budynku nie odbywają się lęgi chronionych ptaków,
- w przypadku stwierdzenia takiego faktu nadzór powinien dopilnować, aby prace prowadzone były w innych częściach budynku, a dopiero po wyprowadzeniu lęgów/zakończeniu rozrodu i wychowu młodych realizować je w otoczeniu gniazda,
- wskazania miejsca i sposobu zawieszenia budek,
- kontroli jakości budek i sposobu ich zawieszenia.